

Briselē, 2025. gada 20. maijā
(OR. en)

8690/25

MOG 42
YEMEN 2
CFSP/PESC 666
COPS 197

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2025. gada 20. maijs
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Padomes secinājumi par Jemenu

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par Jemenu, kurus Ārlietu padome apstiprināja 2025. gada 20. maijā.

PADOMES SECINĀJUMI PAR JEMENU

1. ES, atgādinādama iepriekšējos 2022. gada decembra Padomes secinājumus par Jemenu un savu apņemšanos atbalstīt Jemenas iedzīvotājus, pauž nopietnas bažas par ievērojamo drošības situācijas pasliktināšanos Jemenā un aicina visus dalībniekus ievērot saistības, kas tiem noteiktas starptautiskajās tiesībās, tai skaitā starptautiskajās humanitārajās tiesībās. ES stingri nosoda hutiešu draudus un neselektīvos uzbrukumus starptautiskajiem jūras pārvadājumiem Sarkanajā jūrā un Adenas līcī un Izraēlai. Šie uzbrukumi tieši apdraud reģionālo mieru un stabilitāti, globālo tirdzniecību un kuģošanas brīvību kā globālu sabiedrisku labumu un draud vēl pasliktināt jau tāpat ļoti smago humanitāro situāciju Jemenā. Patlaban, pēc desmit gadus ilgā konflikta Jemenā, ANO panāktais pamiers šķiet trauklāks nekā jebkad agrāk un gan valstī, gan reģionā saglabājas liels turpmākas eskalācijas risks. Ņemot vērā hutiešu uzbrukumus, ir apstājušies ANO vadītie miera centieni, Jemenā un reģionā pieaug ieroču izplatīšana un terorisma draudi, turklāt satraukumu izraisa humanitārās situācijas pasliktināšanās valstī, un joprojām tiek reģistrēti nopietni cilvēktiesību pārkāpumi un aizskārumi. Šajā kritiski svarīgajā brīdī ir jānovērš plaša mēroga karadarbības atsākšanās, kas ne vien katastrofāli ietekmētu Jemenas iedzīvotājus, bet arī negatīvi iespaidotu plašāko reģionu un jūras satiksmes drošību un kuģošanas brīvību Sarkanajā jūrā. Tajā pašā laikā situāciju Jemenā būtiski iespaido norises reģionā.
2. Šo satraucošo noteikumu kontekstā un ņemot vērā augošo risku, ka valstī varētu atsākties savstarpējas cīņas, ES aicina aktivizēt miera centienus Jemenā. ES atkārtoti pauž stingru atbalstu ANO starpniecībai un reģionālām iniciatīvām, kam mērķis ir panākt ilgtspējīgu pamieru Jemenā, izbeigt uzbrukumus Sarkanajā jūrā un Izraēlai un panākt dalībnieku atgriešanos pie jēgpilnām sarunām, kurās tiktu rasts iekļaujošs politisks risinājums, kas aptvertu konflikta politisko, ekonomisko un drošības dimensiju. Miers un stabilitāte Jemenā ir būtiski arī Persijas līča reģiona un Sarkanās jūras drošībai, un tāpēc ir svarīgi nodrošināt reģionālu iesaisti. ES augstu vērtē reģionālo aktoru nemītīgos centienus veidot situāciju, kurā būt iespējams rast politisku risinājumu un panākt ilgstošu mieru valstī. ES vēlas palielināt tiešo iesaisti pūliņos, kuru mērķis ir dažādos dalībniekus mudināt atsākt dialogu, lai nonāktu pie iekļaujoša politiska risinājuma.

3. ES atzīst, ka Jemenas valdība ir gatava iesaistīties, lai uzņemtos atbildību. ES turpinās atbalstīt Jemenas valdības un Prezidenta vadības padomes centienus īstenot reformas un ieviest labu pārvaldību, jo īpaši īstenot valdības visaptverošo reformu plānu, un vienlaikus uzsver, ka izšķirīga nozīme ir vienotībai un pastāvīgai klātbūtnei pagaidu galvaspilsētā Adenā. ES turpinās atbalstīt arī Konsultāciju un izlīguma komisiju kā galveno Jemenas politiskajām partijām paredzēto institucionālā dialoga platformu. ES mudina Jemenas valdību un Prezidenta vadības padomi stiprināt iekšējo vienotību un uzlabot pamatpakalpojumu sniegšanu Jemenas iedzīvotājiem un viņu tiesību ievērošanu, jo tie ir būtiski priekšnoteikumi politiskās un ekonomiskās stabilitātes panākšanai Jemenā. ES arī ir gatava sniegt lielāku atbalstu Jemenas pilsoniskajai sabiedrībai.
4. Plašākā kontekstā ES atgādina, ka ANO Ģenerālajā asamblejā Jemena balsoja par Krievijas agresijas pret Ukrainu nosodīšanu, un aicina Jemenu arī turpmāk atbalstīt Ukrainas teritoriālo integritāti, noteikumos balstītas starptautiskās kārtības aizsardzību un visaptveroša, taisnīga un ilgstoša miera panākšanu Ukrainā saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principiem.
5. Nopietnas bažas Eiropas Savienībai rada Jemenas ekonomiskās situācijas pasliktināšanās, proti, augsta inflācija, nemitīga valūtas vērtības samazināšanās un satraucoša banku krīze. ES ir gatava Jemenas valdībai palīdzēt veidot vienotu, iekļaujošu, ilgtspējīgu un izmaksu ziņā efektīvu pārvaldību, kas apkarotu korupciju, palielinātu pārskatatbildību, uzlabotu ieņēmumu iekasēšanu, veicinātu banku sistēmas atkalapvienošanu un mazinātu humanitāros riskus. Tādēļ ES aicina starptautisko sabiedrību, īpaši ANO aģentūras, starptautiskās finanšu iestādes un līdzekļu devējus koordinēt savu iesaisti uz vietas, lai nepieļautu Jemenas valdības iestāžu situācijas turpmāku pasliktināšanos un to sabrukšanas risku.
6. Šajā situācijā ES turpinās atbalstīt labas pārvaldības principu ievērošanu Jemenas valdībā. ES atbalsta valdības drošības sektora apvienošanu un darbību, jo īpaši saistībā ar civilās drošības sektora reformu un spēju veidošanu. Šajā sakarā ES jau ir palielinājusi atbalstu Jemenas krasta apsardzei un ir gatava kopā ar starptautiskajiem partneriem piedalīties turpmākos centienos uzlabot krasta apsardzes spēju patrulēt jūrā un nodrošināt kuģošanas brīvību.

7. ES ir ārkārtīgi nobažījies par pastāvīgo humanitārās situācijas pasliktināšanos Jemenā, kur 19,5 miljoniem cilvēku (60 % iedzīvotāju) ir vajadzīga humānā palīdzība un aizsardzība (turklāt ir lielāka iespēja, ka uz to nāksies paļauties sievietēm un meitenēm), 9,6 miljoniem iedzīvotāju ir ļoti nepieciešama palīdzība dzīvības glābšanai, 17,1 miljonam cilvēku akūti trūkst pārtikas, vairāk nekā 4,8 miljoni ir iekšzemē pārvietotas personas, 6 miljoniem sieviešu un meiteņu ir lielāks risks piedzīvot vardarbību un ekspluatāciju, 2,3 miljoniem bērnu ir akūta uztura nepietiekamība un kur tiek konstatēti 35 % no visiem holeras gadījumiem pasaulē. Pašreizējā militārā eskalācija, arvien sliktākie darbības apstākļi un nemitīga traucēšana neatkarīgas humanitārās palīdzības sniegšanai Jemenā, tai skaitā husītu veiktās patvaļīgās aizturēšanas, nelabvēlīgi ietekmē starptautiskos centienus palīdzēt Jemenas iedzīvotājiem; turklāt jāņem vērā, ka tik ļoti kā nekad agrāk ir samazinājies starptautiskais finansējums. ES un tās dalībvalstis stingri nosoda to, ka hutieši turpina patvaļīgi aizturēt ANO aģentūru, NVO un diplomātisko misiju vietējos darbiniekus, un vēlreiz aicina nekavējoties un bez nosacījumiem viņus atbrīvot. ES un tās dalībvalstis joprojām ir nozīmīgs humanitārās jomas aktors Jemenā – kopš konflikta sākuma 2015. gadā ES ir kopumā sniegusi palīdzību vairāk nekā 1,6 miljardu EUR apmērā. Situācijā, kad samazinās starptautiskās palīdzības finansējums Jemenai un darbības apstākļi kļūst arvien sarežģītāki, ES aicina palielināt humāno palīdzību un mudina visus dalībniekus nodrošināt pilnīgu un netraucētu piekļuvi humānajai palīdzībai saskaņā ar starptautiskajām humanitārajām tiesībām un humanitārajiem principiem un nodrošināt, ka ar humanitāro un attīstības pasākumu saikni tiek pārskatīts un atbalstīts daudzpusējais reaģēšanas satvars un palielināts atbalsts vietēji vadītai rīcībai humanitārajā jomā. Valstī akūti trūkst pārtikas: bez pienācīga atbalsta vēl aptuveni 6 miljoni cilvēku nonāks ārkārtīgā pārtikas trūkumā. ES atbalsta ļoti nepieciešamo ANO lēmumu par prioritāti noteikt dzīvības glābšanai paredzētās humanitārās programmas vissmagāk skartajās teritorijās un aicina līdzekļu devējus saglabāt kopīgu un principiālu iesaisti, lai aizsargātu humanitāro telpu un novērstu humanitāru katastrofu.

8. ES un tās dalībvalstis, rīkodamās atbilstoši Eiropas komandas pieejai, ir apņēmušās turpināt Jemenai sniegt attīstības palīdzību, kad iespējams, lai jemeniešu dzīves apstākļus uzlabotu ar investīcijām ekonomikas atveseļošanā un reformās, darbvietu radīšanā un valsts un sabiedrības noturības palielināšanā, tostarp tādās jomās kā nodrošinātība ar pārtiku, lauksaimniecība, elektrība un ūdens, sanitārija un higiēna. ES turpinās strādāt pie tā, lai uzlabotu Jemenas iedzīvotāju, īpaši sieviešu un jauniešu, piekļuvi pamatpakalpojumiem.
9. ES arī turpmāk stingri iestāsies par cilvēktiesību efektīvu aizsardzību un starptautisko humanitāro tiesību ievērošanu Jemenā, tostarp, turpinot neatkarīgi un objektīvi novērot un dokumentēt nopietnus cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumus. ES ir nobažījusies par to, ka Jemenā turpinās – jo īpaši hutiešu īstenotas – represijas pret pilsonisko sabiedrību un sieviešu tiesībām. ES joprojām ir ļoti nobažījusies par konflikta ietekmi uz civiliedzīvotājiem un pauž nožēlu par lielo civiliedzīvotāju upuru skaitu, uzbrukumiem civilajai infrastruktūrai, tostarp tiem, kas saistīti ar sauszemes mīnu un sprādzienbīstamu kara palieku plašo ietekmi. ES arī mudina dalībniekus nodrošināt, ka bruņotajos spēkos netiek vervēti bērni, ka viņi nepiedalās karadarbībā un tiek pasargāti no karadarbības ietekmes. Būtiska miera procesa daļa ir pārskatatbildība un pārejas tiesiskums; gan Jemenas valdībai, gan hutiešiem būtu jārīkojas, lai turpinātu atbrīvot ieslodzītos.
10. ES nosoda ieroču izplatīšanu, kuras rezultātā ieguvēji ir hutieši un citas bruņotas nevalstiskas grupas, tai skaitā tādas par teroristiskām atzītas organizācijas kā *Al-Shabaab* un Arābijas pussalas *Al Qaida*, un kas ir starptautisko tiesību pārkāpums, kā arī kraso ieroču kontrabandas pieaugumu Jemenā, Sarkanajā jūrā un Āfrikas ragā, kas apdraud stabilitāti reģionā. ES joprojām ir nobažījusies par iespējamām saiknēm starp hutiešiem un *Al-Shabaab*, ko veicina reģionā aktīvie organizētās noziedzības tīkli. Atgādinādama visu valstu pienākumu ievērot ANO DP Rezolūcijā 2216 (2015) noteikto ieroču embargo, ES aicina trešās personas un jo īpaši Irānu izbeigt sniegt atbalstu un piegādāt ieročus hutiešiem un piedalīties deeskalācijā. ES turpinās atbalstīt ANO verifikācijas un inspekcijas mehānismu un vienlaikus aicina pastiprināt šā mehānisma pilnvaras, lai palielinātu tā nozīmi un efektivitāti ANO DPR 2216 (2015) paredzētajā ieroču embargo īstenošanā. ES paturēs iespēju stāties pretī destruktīvai hutiešu rīcībai un ieroču un ar tiem saistītu materiālu piegādei hutiešiem, tostarp noteikt vēl citus ierobežojošos pasākumus.

11. ES uzturēs un palielinās spēcīgo iesaisti Sarkanajā jūrā, kam tiek izmantota 2024. gada februārī sāktā jūras aizsardzības operācija *EUNAVFOR ASPIDES*, kura joprojām piedāvā aizsardzību tirdzniecības kuģiem tranzītsķērsošanas laikā, un piedevām palielinās ieguldījumu jūras drošības apzināšanā, meklējot sinerģiju ar *EUNAVFOR ATALANTA*. ES joprojām ir gatava atbalstīt visus starptautiskajām tiesībām atbilstošos centienus, kuru mērķis ir nodrošināt kuģošanas brīvību Sarkanajā jūrā, aizsargāt svarīgus kuģošanas koridorus un palīdzēt atjaunot regulāras tirdzniecības plūsmas caur Suecas kanālu, kas nodrošina savienojumu ar Vidusjūru, un aicina visas reģiona valstis pievienoties šiem centieniem. ES augstu vērtē lieliskos rezultātus, ko panākusi *ASPIDES* – pirmajā pilnvaru gadā tā ir konvojējusi vairāk nekā 440 kuģus un novērsusi lielu ekoloģisko katastrofu Sarkanajā jūrā un piekrastes valstīs un vēl citus traucēkļus kuģošanas maršrutos minētajā reģionā. ES aicina pārtraukt tirdzniecības kuģu un to apkalpju neselektīvo un patvaļīgo aizturēšanu, ko īsteno hutieši, garantēt jūrnieku drošību un izbeigt visas darbības, kuru mērķis ir likt šķēršļus starptautiskajai tirdzniecībai un drošībai reģionā.
12. ES uzsver – lai garantētu jūras satiksmes drošību Sarkanajā jūrā, veicinātu plašāku reģionālo sadarbību un vērstos pret nedrošas jūras satiksmes cēloņiem, liela nozīme ir ciešai koordinācijai un sadarbībai ar starptautiskajiem partneriem, ko cita starpā īsteno ar attiecīgo ES īpašo pārstāvju palīdzību. Ņemot to vērā, ES palielinās sadarbību ar partneriem reģionā, ar piekrastes valstīm, kā arī ar līdzīgi domājošiem partneriem.